

Till: Kulturnämnden
Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Granskning av museet HAMN

Vi revisorer har låtit EY granska vilket syfte kommunen har med museet HAMN:s verksamhet. Ett skäl har varit att bedöma om museet är en kommunal angelägenhet och om verksamheten genomförs på ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. I granskningen har även ingått kartläggning av museets historik.

Vår bedömning är att det inte är tydligt vad kommunen har för syfte med museet annat än som framgår av kulturnämndens (KN) inriktningsbeslut 2016 för verksamheten åren 2018–2022. Vi anser det oklart om det syfte och de mål som fastställdes för det regionala utvecklingsprojektet har fortsatt giltighet. Vi konstaterar att den av KN beslutade inriktningen i delar avviker från det ursprungliga syftet, t ex museet som besöksmål och att bidra till att skapa ett attraktivt Fisksätra och lyfta Fisksätra som boendemiljö och arbetsplats.

Sammantaget har det under projektiden och för att anpassa lokalen till museet satsats stora ekonomiska resurser samtidigt som den totala kostnaden för driften varit förhållandevis hög sett till antal besökare.

Antalet besökare har inte varit i närheten av de förväntningar som fanns, då museet planerades. Besöksstatistiken har även varit osäker i fråga om typ av besök som redovisats. Om statistiken för 2014–2021 avser besök i anläggningen finns det risk att antalet faktiska museibesök varit betydligt färre.

Över tid har kommunen gjort tre upphandlingar av driftaktör. Intresset att lämna anbud har varit begränsat. Inalles har vid dessa tillfällen kommit tre anbud från externa aktörer och vid den senaste upphandlingen kom endast ett anbud, då från kommunens egen regi. De två driftaktörer som haft avtal har inte velat utnyttja avtalens förlängningsklausuler.

KN har inte för sin del bedömt om museet drivs på kostnadseffektivt sätt. Vi konstaterar dock att kostnaden per museibesök 2022 var 2 200 kr, vilket får ses som en hög kostnad. Vår slutsats är att KN har säkerställt tillräcklig uppföljning av ekonomin och följt upp verksamheten i huvudsak genom driftaktörens kvartalsredovisningar. Den brist vi noterar är att den årliga utvärderingen som enligt avtalet ska göras inte framgått samt att KN inte har säkerställt kvalitetssäkrade uppgifter om museibesök. Vi är kritiska till att KN inte beslutade om inriktningen på verksamheten inför den senaste upphandlingen och till att den genomfördes i ett sent skede. Vår bedömning är att KN:s styrning av museet HAMN under 2022 bara genomförts på ett delvis ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt.

Enligt kommunallagens 2 kap, 1 § får en kommun själv ha hand om angelägenheter av allmänt intresse. Granskningen visar inget som motsäger att HAMN skulle vara en sådan angelägenhet och att de beslut som fattats om museet betraktas som ställningstaganden till att museet är en kommunal angelägenhet enligt kommunallagen.

Parallellt med vår granskning har KN:s ordförande till nämnden lämnat ett ordförandeinitiativ om att HAMN bör avvecklas och ersättas av annan verksamhet. Med hänvisning till pågående hantering av initiativet ser vi inte anledning lämna rekommendationer om museets framtid. Vi anser dock - med hänsyn främst till det låga antalet museibesökare, vilket framgår tydligt 2022, de relativt höga kostnaderna per museibesök och det begränsade intresset att lämna anbud på driften - att nämnden snarast måste ta ställning till museets fortsatta verksamhet.

Vi önskar senast den 27 september 2023 kulturnämndens och kommunstyrelsens slutsatser med anledning av vår granskning.

För revisorerna i Nacka kommun

Yvonne Wessman
Ordförande

Lars Berglund
Vice ordförande